

MOMENTOPNAME KWALITEIT GBA

**Onderzoek in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties / Openbaar Bestuur en Democratie**

MOMENTOPNAME KWALITEIT GBA

Onderzoek in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties / Openbaar Bestuur en Democratie

Lucas Korsten en Jonneke de Jong

27 april 2009

status Eindrapport

Versie 1.0

Kwaliteitscontrole Willem-Jan van Elk

Copyright © 2009 Verdonck, Klooster & Associates B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Inhoudsopgave

1	Opzet van het onderzoek	3
	1.1 Inleiding	3
	1.2 Onderzoeksprocedure	3
	1.3 Leeswijzer	4
2	Kwantitatieve bevindingen	5
	2.1 Inleiding	5
	2.2 Uitkomsten van het onderzoek	5
	2.3 Statistische relevantie van de uitkomsten	8
	2.4 Overige kwantitatieve bevindingen	9
3	Kwalitatieve bevindingen	10
	3.1 Inleiding	10
	3.2 Redenen voor gemeenten om (niet) deel te nemen	10
	3.3 Terugkoppeling vanuit gemeenten	10
	3.4 Leerpunten voor eventueel vervolgonderzoek	11
A	Uitgebreide cijfers	12
B	Brief van BZK aan gemeenten	14
C	Instructie voor gemeenten onderzoek Kwaliteit GBA	24
D	Script voor buitendienstmedewerker onderzoek kwaliteit GBA	28
E	Responseformulier Onderzoek Kwaliteit GBA	37
F	Bevestigingsformulier deelname Kwaliteitsonderzoek GBA	40
G	Gedetailleerde onderzoeksstappen	41
H	Deelnemende gemeenten (alfabetisch)	44

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

Bij brief van 11 juni 2008 heeft de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) de voorzitter van de Tweede Kamer geïnformeerd over het actieplan Kwaliteit GBA. Op 24 september jl. heeft de Staatssecretaris met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gesproken over dit actieplan. In dit overleg heeft de Staatssecretaris de Kamer toegezegd in samenwerking met gemeenten de kwaliteit van de GBA te onderzoeken.

Dit onderzoek, dat het karakter van een momentopname heeft, beoogt een algemeen kwaliteitsbeeld te geven van de GBA, uitgedrukt in een percentage dat inzicht geeft in de mate waarin de op een bepaald adres ingeschreven personen in de GBA ook daadwerkelijk op het betreffende adres woonachtig zijn. Dit percentage moet bepaald worden op basis van huiscontroles die door een aantal gemeenten worden uitgevoerd op 500 adressen per gemeente.

Uitgangspunt daarbij is dat de onderzoeksresultaten anoniem blijven en deze dus niet herleidbaar zijn tot een bepaalde gemeente.

Deze rapportage geeft de resultaten – kwantitatief en kwalitatief – van het hiervoor kort beschreven onderzoek. Voor meer informatie over de achtergrond van het onderzoek én het actieplan Kwaliteit GBA wordt verwezen naar bijlage B. BZK heeft de uitvoering van het onderzoek opgedragen aan Verdonck, Klooster & Associates (VKA).

Eventueel beleid van BZK op basis van de uitkomsten van dit onderzoek en/of eventuele maatregelen die de deelnemende gemeenten nemen op basis van de uitkomsten van het onderzoek, maken geen deel uit van dit onderzoek.

1.2 Onderzoeksprocedure

Deze paragraaf geeft een samenvatting van de voor dit onderzoek gezette stappen.

- BZK heeft aselekt 70 Nederlandse gemeenten geselecteerd, waarbij twee randvoorwaarden zijn gehanteerd: de gemeente dient meer dan 30.000 inwoners te hebben en de vier grootste gemeenten (G4) worden niet in het onderzoek betrokken.
- BZK heeft bij brief van 27 januari 2009 (Bijlage B) de colleges van B&W van de 70 gemeenten benaderd en hen verzocht deel te nemen aan het onderzoek. Tevens heeft VKA per mail een gelijkloidend verzoek gedaan aan de contactpersonen GBA bij de betreffende gemeenten. Behalve aanleiding en achtergrond van het onderzoek is tevens gecommuniceerd dat de gemeenten bij deelname een kostenvergoeding van € 4000 ontvangen.
- Van de 70 benaderde gemeenten hebben uiteindelijk 26 gemeenten meegedaan (Bijlage H). Deze gemeenten zijn geïnstrueerd (Bijlagen C en D) en begeleid door VKA bij de uitvoering van het onderzoek. Over de instructie en de verdere opzet van het onderzoek heeft afstemming met de NVVB en de VNG plaatsgevonden.

- Op basis van de instructies is het daadwerkelijke onderzoek – afleggen van huisbezoeken op maximaal 500 adressen binnen de gemeente - door de gemeenten zelf georganiseerd. In een aantal gevallen is het onderzoek in opdracht van de gemeente door een extern bureau uitgevoerd. Daarbij is als voorwaarde gesteld dat de kwaliteit én de vertrouwelijkheid van de GBA-gegevens gewaarborgd was.
- De onderzoeksperiode liep vanaf het moment van aanmelding van de gemeente tot 1 april 2009. Tot die datum zijn de gecumuleerde resultaten vanuit de gemeenten aan VKA aangeleverd door middel van een antwoordformulier (Bijlage E).
- Medio april 2009 heeft VKA, na afstemming met de opdrachtgever en een begeleidingscommissie (met daarin NVVB en VNG) het onderhavige eindrapport opgeleverd. Zoals geformuleerd als uitgangspunt voor het onderzoek, zijn de onderzoeksresultaten anoniem en niet herleidbaar tot individuele gemeenten.

1.3 Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk, geeft hoofdstuk 2 de cijfermatige resultaten weer van het onderzoek, alsmede een korte beschouwing over de duiding van de onderzoeksresultaten. Hoofdstuk 3 tenslotte gaat tenslotte in op enkele kwalitatieve bevindingen en leerpunten voor een eventueel vervolgonderzoek.

2 Kwantitatieve bevindingen

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft de cijfermatige uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van de GBA, meer specifiek de mate waarin de op een bepaald adres ingeschreven personen ook daadwerkelijk op dat adres woonachtig zijn. Daarnaast wordt een aantal andere cijfermatige bevindingen gepresenteerd, o.a. de uit het onderzoek blijkende mate waarin burgers bereid zijn mee te werken. En, belangrijker nog, de mate waarin burgers bewust of onbewust niet (tijdig) de juiste adresgegevens bij hun gemeente melden, bijvoorbeeld in geval van een verhuizing.

2.2 Uitkomsten van het onderzoek

2.2.1 Aantal deelnemende gemeenten en bezochte adressen

Aantal deelnemende gemeenten	26
Aantal bezochte adressen tot 1 april 2009	13014
Aantal adressen waar een bewoner thuis werd aangetroffen	10204
Gemiddeld aantal bezochte adressen per gemeente	501
Gemiddeld aantal adressen waar een bewoner thuis werd aangetroffen per gemeente	392

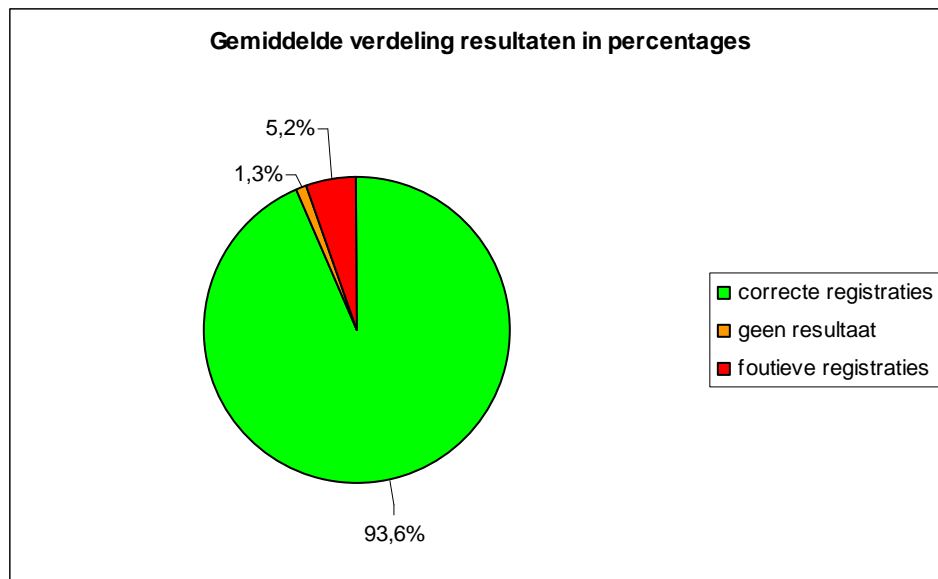
2.2.2 Uitkomsten

Op basis van de door de gemeenten gerapporteerde gegevens, is achtereenvolgens berekend¹:

- het gemiddelde percentage correcte registraties (op een adres wonen de in de GBA op dat adres ingeschreven personen),
- het gemiddelde percentage niet-correcte (foutieve) registraties (op een adres wonen meer/minder/andere personen dan in de GBA op dat adres ingeschreven personen óf geen personen), en
- het percentage 'geen resultaat' (geen uitsluitsel over welke personen op bepaald adres wonen)

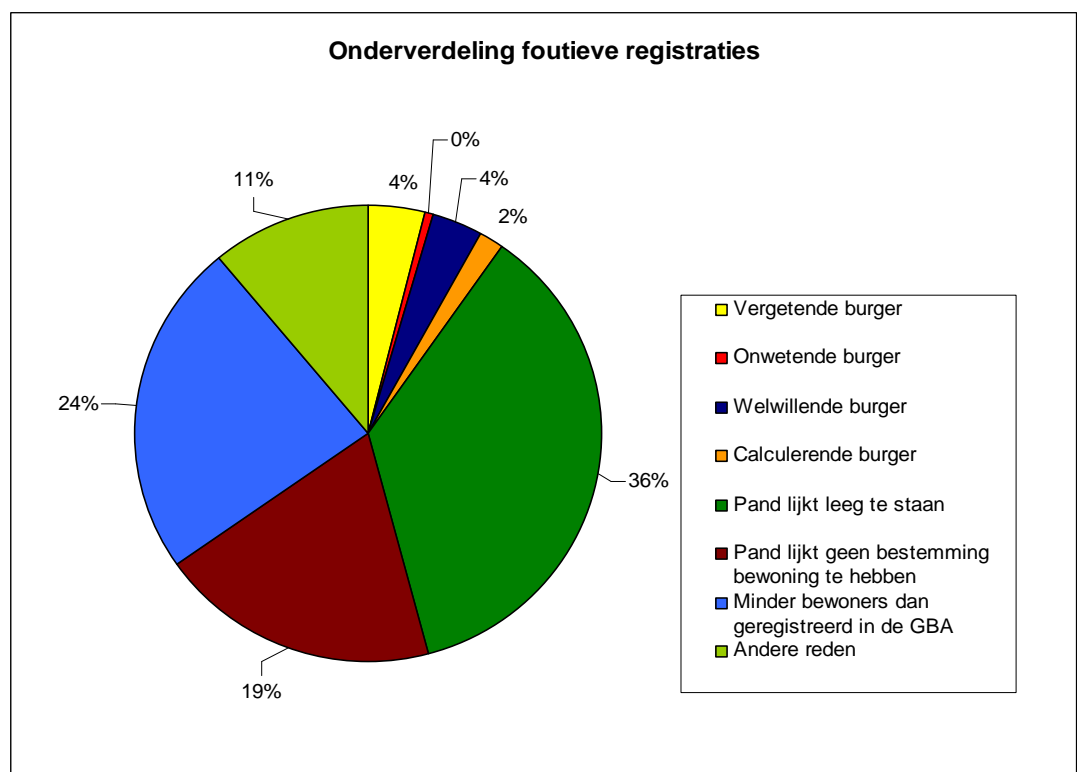
Deze percentages worden hierna grafisch weergegeven. In Bijlage A zijn de onderliggende cijfers opgenomen en wordt een toelichting gegeven op de wijze van berekening ervan.

¹ Het gaat hierbij om de onderverdeling van alle gevallen waarbij tijdens de huiscontroles met een bewoner gesproken is. De gevallen waarbij niet met een bewoner gesproken is, zijn niet opgenomen in deze resultaten. Het percentage 'geen resultaat' heeft betrekking op de gevallen dat weliswaar met een bewoner is gesproken, maar deze kon of wilde geen informatie over de bewoner(s) verschaffen.

Grafiek 1: gemiddelde verdeling resultaten in percentages

In de onderstaande grafiek is een nadere onderverdeling van de niet-correcte (foutieve) registraties weergegeven.

Grafiek 2: onderverdeling van foutieve registraties

Uitleg van begrippen, voor zover niet evident:

- Onwetende burger: persoon geeft aan niet te weten dat hij/zij aangifte moet doen van geboorte, verhuizing, etc.

- Vergetende burger: persoon geeft aan wel te weten dat hij/zij aangifte moet doen van geboorte, verhuizing, etc. maar het te zijn vergeten, of om andere redenen (nog) niet te hebben gedaan.
- Welwillende burger: persoon geeft aan dat hij/zij onlangs een aangifte van geboorte, verhuizing heeft gedaan, maar deze is blijkbaar nog niet in de gemeentelijke administratie verwerkt.
- Calculerende burger: bewust onjuiste registratie.
- Pand lijkt niet de bestemming bewoning te hebben: anders dan in de GBA vermeld, lijkt het pand bij de huiscontrole niet de bestemming bewoning te hebben.

2.2.3 Mogelijke verbanden

Op hoofdlijnen is bekeken of er wellicht een verband bestaat tussen het percentage correcte (c.q. foutieve) registraties en een kenmerk van de betreffende gemeente. Daarbij is o.a. gekeken naar de kenmerken:

- Studentenstad, met mogelijk veel onderverhuur of veel verhuizingen;
- Randstad, versus rest van Nederland;
- Grootte van de gemeente, gemeten in inwoneraantallen.

Op geen van deze kenmerken is een statistisch relevant verband gevonden met het percentage correcte/niet-correcte registraties.

2.2.4 Overige kentallen

In de onderstaande tabellen is ter informatie nog een aantal andere kentallen opgenomen die zijn afgeleid uit de door de gemeenten opgeleverde gegevens. Daartoe zijn de bevindingen vanuit de verschillende gemeenten met elkaar vergeleken.

Hoogste versus laagste score in correcte registraties

	Hoogste score	Laagste score
Correcte GBA registraties	99,6%	67,2%

Onderverdeling deelnemende gemeenten naar het percentage foutieve registraties²

Verdeling scores over de deelnemende gemeenten	
0% - 5% foutieve registraties	53,8%
5% - 10% foutieve registraties	30,8%
Meer dan 10% foutieve registraties	15,4%

² De tabel dient als volgt te worden gelezen: bijvoorbeeld de onderste regel: In 15,4 % van de deelnemende gemeenten is een percentage van meer dan 10% foutieve registraties geconstateerd.

2.3 Statistische relevantie van de uitkomsten

Ten aanzien van de statistische relevantie van de onderzoeksgegevens geldt een aantal opmerkingen:

- De invalshoek van het onderzoek en dus ook die van uitkomsten is uitdrukkelijk het *adres*, waaraan vervolgens de bewonersgegevens worden gekoppeld. Ter verduidelijking: indien uit het onderzoek blijkt dat in 30 gevallen het verband tussen adres en daar ingeschreven bewoners niet klopt, kan niet de conclusie getrokken worden ook 30 *personen* onjuist met hun adres in de GBA staan. Dat zou alleen maar het geval zijn indien op elk adres maar één bewoner is.
- Het onderzoek heeft de status van een momentopname: er kunnen derhalve geen conclusies worden getrokken uit de perioden voorafgaand aan en volgend op de onderzoeksperiode.
- In het onderzoek zijn geen gemeenten betrokken die minder dan 30.000 inwoners hebben, noch de vier grootste gemeenten (G4). De resultaten uit dit onderzoek kunnen dan ook niet zonder meer worden geëxtrapoleerd naar andere gemeenten dan betrokken in het onderzoek.
- Het aantal van 500 bezochte adressen in elke gemeente is dusdanig groot dat de resultaten per gemeente vergeleken mogen worden³.
- De relevantie van de uitkomsten wordt bepaald door de mate van uniformiteit bij de uitvoering van het onderzoek door de deelnemende gemeenten. Alle gemeenten hebben hun onderzoek uitgevoerd aan de hand van eenzelfde instructie; dat geeft echter geen zekerheid over een gelijke uitvoering van het onderzoek bij elke gemeente.

---

³ Daartoe is de zogenoemde eindigheidscorrectie voor gemeenten van resp. 30 000 (kleinste deelnemende gemeente) en 200 000 inwoners (grootste deelnemende gemeente) berekend. Deze bedragen resp. 0,979 en 0,997. De betekenis van deze eindigheidscorrectie is dat de 95%-betrouwbaarheidsmarge in een gemeente van 30 000 inwoners wordt vermenigvuldigd met de factor 0,979, die in een gemeente van 200 000 inwoners met 0,997. Aangezien beide percentages nagenoeg overeenstemmen en 1 benaderen, mogen de resultaten van beide gemeenten, evenals de tussenliggende gemeenten, vergeleken worden zonder een correctiefactor te hoeven toepassen.

2.4 Overige kwantitatieve bevindingen

Naast de uitkomsten van het verband tussen adres en op dat adres in de GBA ingeschreven bewoners, is nog in het onderzoek ook aan gemeenten gevraagd of zij een (of meer) buitendienstmedewerker(s) hebben. De achtergrond van deze vraag is de wens van BZK om inzicht te krijgen in de beschikbaarheid van gespecialiseerde medewerkers bij gemeenten om op locatie onderzoek te doen. Het onderhavige onderzoek is daarvan een voorbeeld. De resultaten ten aanzien van deze vraag worden in de onderstaande tabel weergegeven.

Aantal deelnemende gemeenten	26
Aantal gemeenten dat de vraag naar buitendienstmedewerkers heeft beantwoord	23
Aantal gemeenten dat een of meer buitendienstmedewerkers heeft (absoluut en procentueel t.o.v. aantal deelnemende gemeenten)	11 42,3%
Gemiddeld aantal buitendienstmedewerkers per gemeente	2
Hoogste aantal buitendienstmedewerkers (FTE)	10
Laagste aantal buitendienstmedewerkers (FTE)	0,5

3 Kwalitatieve bevindingen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft kort een aantal kwalitatieve bevindingen uit het onderzoek. Daarbij geldt dat deze niet volgen uit specifieke vragen aan gemeenten; de genoemde punten zijn door VKA gesignaleerd bij de begeleiding van de gemeenten bij de uitvoering van de huisbezoeken.

3.2 Redenen voor gemeenten om (niet) deel te nemen

Van de 70 aangeschreven gemeenten heeft uiteindelijk minder dan de helft (26) deelgenomen aan het onderzoek (37%⁴). Bij vrijwel alle gemeenten die besloten niet deel te nemen (maar veelal wel het belang van het onderzoek aangaven), werd als reden gegeven dat geen capaciteit beschikbaar was of kon worden gemaakt voor de uitvoering van het onderzoek. Als onderliggende verklaring werd vaak gegeven dat de gemeente geen of onvoldoende buitendienstmedewerkers heeft en dat andere werkzaamheden en omstandigheden ervoor zorgen dat geen capaciteit kan worden vrijgemaakt (o.a. reorganisatie, voorbereiding verkiezingen, ziekte).

Daarnaast werden nog o.a. de volgende redenen genoemd (al dan niet in combinatie):

- Het door BZK ter beschikking gestelde budget is niet kostendekkend voor het (laten) uitvoeren van het onderzoek;
- De termijn die staat voor de uitvoering van het onderzoek is te kort. Hierbij kan overigens aangetekend worden dat gebleken is dat de besluitvorming binnen een aantal gemeenten over het verzoek om deelname van BZK lang heeft geduurd, waardoor de uitvoeringstermijn van het onderzoek (te) kort werd.
- Het onderzoek heeft geen meerwaarde voor de gemeente, bijvoorbeeld omdat de gemeente zelf al onlangs een vergelijkbaar onderzoek heeft gedaan en de resultaten daarvan bevredigend waren.
- Er is geen capaciteit beschikbaar binnen de gemeente én het onderzoeksonderwerp is te gevoelig om aan een externe partij uit te besteden.

Zeven gemeenten hebben geen enkele terugkoppeling op het verzoek van BZK gegeven. Zeven andere gemeenten hebben in de laatste fase van het onderzoek aangegeven, ondanks een eerdere aanmelding, toch niet te kunnen deelnemen.

3.3 Terugkoppeling vanuit gemeenten

Vanuit de gemeenten is een aantal aandachtspunten bij de uitvoering van het onderzoek naar voren gekomen:

- In een aantal gemeenten diende door het college van B&W een gemandateerd ambtenaar voor het afleggen van controlebezoeken te worden aangewezen, hetgeen een lange doorlooptijd kan hebben.
- De vaardigheid van de buitendienstmedewerker is essentieel bij het afleggen van de huisbezoek, bijvoorbeeld bij het overhalen van de burger tot deelname en het achterhalen

---

⁴ Ter vergelijking: het CBS heeft een gemiddeld responsecijfer van 60%.

van de daadwerkelijke reden waarom de burger zijn adresgegevens niet (tijdig of juist) aan de gemeente heeft doorgegeven.

- Een aantal gemeenten wil graag weten welke resultaten in vergelijkbare gemeenten zijn behaald, zodat de eigen resultaten daartegen kunnen worden afgezet. Vanwege de toegezegde anonimiteit is deze vergelijking nu niet zonder meer mogelijk.

3.4 Leerpunten voor eventueel vervolgonderzoek

Op basis van de voorgaande bevindingen is een aantal leerpunten voor een eventueel vervolgonderzoek te formuleren:

- Hoewel in de praktijk gebleken is dat een aantal gemeenten dit onderzoek in een redelijk beperkt tijdbestek heeft kunnen voorbereiden én uitvoeren, dient rekening te worden gehouden met een ruime voorbereidingstijd aan de zijde van gemeenten alsmede een voldoende lange onderzoeksperiode. Dit maakt het ook mogelijk om nader onderzoek uit te voeren wanneer het huisbezoek daartoe aanleiding geeft.
- Communiceer (vooraf) aan deelnemende gemeenten of, en zo ja, over de wijze waarop zij terugkoppeling ontvangen van de (eigen én andermans) uitkomsten van het onderzoek.
- Overweeg de wijze van onderzoek zo aan te passen dat zicht wordt gegeven op het percentage *personen* waarvan het adresgegeven juist is geregistreerd. Dit zou voor de GBA namelijk de meer relevante kwaliteitsparameter kunnen zijn.
- Werk een protocol uit om de vergelijkbaarheid van resultaten (tussen gemeenten, in de tijd) mogelijk te maken, zodat dit onderzoek periodiek herhaald zou kunnen worden.

A Uitgebreide cijfers

Wijze van berekening

Bij het uitrekenen van de percentages is uitgegaan van het aantal adressen waarover een resultaat is verkregen, dat wil zeggen wanneer met een bewoner is gesproken bij de huiscontrole. Wanneer na twee huiscontroles op hetzelfde (bewoonde) adres geen bewoner is aangetroffen, dan valt het adres in de categorie 'geen resultaat'.

De percentages zijn berekend op basis van een zogenoemde werkbasis: (aantal gecontroleerde adressen) – (adressen waar na twee huisbezoeken geen bewoner thuis is aangetroffen) = werkbasis. De werkbasis wordt geïntroduceerd zodat het aantal goede en onjuiste GBA-registraties wordt afgemeten aan het aantal adressen waar een resultaat is behaald (en niet aan het totaal aantal bezochte adressen).

Ter illustratie hiervan een voorbeeld: in gemeente A zijn 500 adressen bezocht, waarvan op 120 adressen na twee bezoeken geen bewoner thuis is aangetroffen. De werkbasis voor het uitrekenen van het percentage goede/onjuiste GBA-registraties is dan 380.

Onderliggende cijfers

In de volgende twee tabellen zijn de vanuit de gemeenten aangeleverde cijfers weergegeven.

Aangetroffen situatie	Aantal	In procenten*
Correcte registratie: de GBA gegevens kloppen met de aangetroffen situatie: op het bezochte adres wonen de in de GBA opgenomen personen.	9548	92,15%
Niet-correcte registratie: de GBA gegevens kloppen <u>niet</u> met de aangetroffen situatie: op het bezochte adres wonen niet (alle) in de GBA opgenomen personen. De niet-correcte registraties kunnen worden onderverdeeld naar:	527	5,16%
- <i>vergetende burger</i> ⁵	21	0,21%
- <i>onwetende burger</i> ⁶	2	0,00%
- <i>welwillende burger</i> ⁷	20	0,20%
- <i>calculerende burger</i> ⁸	8	0,08%
- <i>pand heeft niet bestemming bewoning- afwijkend van GBA</i>	102	1,00%
- <i>pand staat leeg- afwijkend van GBA</i>	191	1,87%
- <i>Adres heeft minder bewoners dan in de GBA staan geregistreerd</i>	125	1,23%

⁵ Persoon geeft aan wel te weten dat hij/zij aangifte moet doen van geboorte, verhuizing, etc. maar het te zijn vergeten, of om andere redenen (nog) niet te hebben gedaan.

⁶ Persoon geeft aan niet te weten dat hij/zij aangifte moet doen van geboorte, verhuizing, etc.

⁷ Persoon geeft aan dat hij/zij onlangs een aangifte van geboorte, verhuizing heeft gedaan, maar deze is blijikbaar nog niet in de gemeentelijke administratie verwerkt.

⁸ Bewust onjuiste registratie.

- <i>Andere reden</i>	58	0,57%
Weigering medewerking		
- bewoner weigert medewerking	129	1,26%
Geen resultaat		
- niemand thuis getroffen (2 keer)	2810	27,54%**

* = ten opzichte van de werkbasis van 100%.

**= dit percentage maakt geen deel uit van de werkbasis.

Hoogste goedscore: op het bezochte adres wonen de in de GBA opgenomen personen.	99,6%
Laagste goedscore: op het bezochte adres wonen de in de GBA opgenomen personen.	67,2%
Meeste weigering: de bewoner weigert medewerking aan het onderzoek	6,0%
Hoogste werkbasis: hoogste aantal adressen waar de huiscontroleur een bewoner heeft gesproken en waar een resultaat is vastgesteld. Dit getal vormt de basis voor de percentages van de individuele gemeente.	460
Laagste werkbasis: laagste aantal adressen waar de huiscontroleur een bewoner heeft gesproken en waarover een resultaat is vastgesteld. Dit getal vormt de basis voor de percentages van de individuele gemeente.	288

B Brief van BZK aan gemeenten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

College van Burgemeester en Wethouders

c.c. Hoofd Burgerzaken

Datum 27 januari 2009

Betreft Momentopname Kwaliteit GBA

**Openbaar Bestuur en
Democratie**
Democratie en Burgerschap

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
drs. F.A.M. Wuijts
T 070 4266378
frank.wuijts@minbzk.nl

Kenmerk
2009-0000039185

Bijlagen
1

Geacht College,

Bij brief van 11 juni 2008 heeft de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de voorzitter van de Tweede Kamer geïnformeerd over het actieplan Kwaliteit GBA¹. Op 24 september jl. heeft de Staatssecretaris met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gesproken over dit actieplan. In dit overleg heeft de Staatssecretaris de Kamer toegezegd in samenwerking met gemeenten de kwaliteit van de GBA te onderzoeken. Hierbij wil ik u vragen medewerking te verlenen aan het uitvoeren van een dergelijk onderzoek in uw gemeente.

Het onderzoek, dat het karakter van een momentopname heeft, biedt uw gemeente de mogelijkheid om - met ontvangst van een vergoeding - de kwaliteit van de GBA te onderzoeken en, indien van toepassing, een kwaliteitsverbetering door te voeren. Voor de door u gemaakte kosten ontvangt u bij deelname een vergoeding van € 4000,- die voorafgaand aan het onderzoek door het agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) van het ministerie van BZK aan deelnemende gemeenten zal worden uitbetaald.

Aanleiding

Op 1 april 2007 is de gewijzigde wet GBA in werking getreden waarmee de GBA de basisregistratie voor persoonsgegevens is geworden. Bestuursorganen hebben tot 1 januari 2010 de tijd om het verplicht gebruik en het verplicht terugmelden in te richten. De kwaliteit van de GBA is een onderwerp dat voortdurend in de belangstelling staat maar in verband met de invoering van de basisregistratie personen is deze belangstelling op dit moment nog groter. De kwaliteit en daarmee ook de betrouwbaarheid van de GBA hangt veelal af van de juistheid en volledigheid van de gegevens over de persoon of personen in combinatie met het adres waarop deze is/zijn ingeschreven. De juistheid en volledigheid van deze koppeling vormen de focus van het onderhavige kwaliteitsonderzoek.

Inhoud onderzoek

Het onderzoek beoogt een algemeen kwaliteitsbeeld te geven van de GBA, uitgedrukt in een percentage dat inzicht geeft in de mate waarin de op een

¹ Deze brief is als bijlage toegevoegd aan dit schrijven.

Datum
27 januari 2009
Kenmerk
2009-000039185

bepaald adres ingeschreven personen in de GBA ook daadwerkelijk op het betreffende adres woonachtig zijn. Dit percentage moet bepaald worden op basis van huiscontroles die door circa 50 gemeenten worden uitgevoerd op 500 adressen per gemeente.

De uitkomst van een huisbezoek kan bestaan uit de constatering dat de betreffende GBA-gegevens correct en volledig zijn, ofwel kan blijken dat dit niet het geval is. In het laatste geval volgt nader onderzoek en een eventuele wijziging van de betreffende GBA-gegevens volgens de gebruikelijke procedures. In het kader van het onderzoek is het, naast de verificatie van gegevens, van belang om per huiscontrole aan te geven waarom gegevens eventueel niet juist zijn geregistreerd.

Aanmelding en verwachte inzet

Ik zou het bijzonder op prijs stellen als u mee zou willen werken aan dit onderzoek dat ik van groot belang acht voor de verdere ontwikkeling van het actieplan Kwaliteit GBA. Indien u in de gelegenheid bent om de hieraan verbonden huiscontroles uit te voeren kunt u zich, bij voorkeur binnen twee weken na dagtekening van deze brief, aanmelden op het e-mailadres van het door ons in de arm genomen onderzoeksbureau (Verdonck, Klooster & Associates; VKA): kwaliteit-GBA@vka.nl.

Ter illustratie van de geschatte inzet van uw gemeente, kunt u uitgaan van het volgende:

- De steekproef heeft een omvang van 500 willekeurig gekozen adressen;
- Adressen die niet de bestemming bewoning hebben, hoeven niet bezocht te worden;
- Het doornemen van de vragenlijst door een buitendienstmedewerker neemt per adres naar verwachting maximaal 5 minuten in beslag;
- Op adressen waar de eerste keer niemand thuis wordt aangetroffen, hoeft slechts één vervolfbezoek plaats te vinden.

Nadat u zich heeft aangemeld zal VKA contact met u opnemen en u meer gedetailleerde informatie verstrekken met betrekking tot de uitvoering van het onderzoek. Vervolgens kunt u direct overgaan tot het selecteren van de 500 adressen en kunt u starten met de uitvoering van de huiscontroles. Uw eindrapportage dient uiterlijk 1 april 2009 afgerond te zijn. U wordt hierin begeleid door VKA.

Resultaten

De resultaten van de deelnemende gemeenten worden verwerkt in een rapportage aan de Tweede Kamer. De rapportage zal een algemeen kwantitatief beeld geven van de gegevenskwaliteit van de koppeling tussen naam- en adresgegevens van de geselecteerde grote en middelgrote gemeenten. Daarnaast zal ook een uitsplitsing worden gegeven in drie subcategorieën gemeenten op basis van inwoneraantallen². De uitkomsten uit het onderzoek worden

² De drie subcategorieën zijn gemeenten met tussen de 30.000 tot 50.000 inwoners, gemeenten met tussen de 50.000 tot 70.000 inwoners en gemeenten met meer dan 70.000 inwoners.

geanonimiseerd en zullen niet te herleiden zijn tot de individuele gemeente. Alle deelnemende gemeenten zullen een exemplaar van het eindrapport ontvangen.

Datum

27 januari 2009

Kenmerk

2009-0000039185

Nadere vragen

Mocht u nadere vragen over het onderzoek of het actieplan Kwaliteit GBA dan kunt u contact opnemen met Frank Wuijts (telefoonnummer 070 - 4266378, frank.wuijts@minbzk.nl).

Ik wens u veel succes bij de uitvoering van het onderzoek. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

DIRECTEUR OPENBAAR BESTUUR EN DEMOCRATIE,

Drs. P.P.L. van Kalmthout

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2007–2008

27 859

Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA)

Nr. 12

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2008

Naar aanleiding van de begrotingsbehandeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor 2008¹ heb ik toegezegd de Tweede Kamer een actieplan toe te sturen teneinde de betrouwbaarheid van de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) op het gewenste niveau te brengen. In deze brief treft u de contouren van dit actieplan aan. Ik heb het actieplan opgesteld in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB). Ik geef hiermee uitvoering aan de motie van de leden Heijnen en Bilder van 29 november 2007².

Zoals ik bij de begrotingsbehandeling reeds aangaf lopen er al veel activiteiten die er op gericht zijn de kwaliteit van de GBA te bevorderen. Er is continue aandacht voor de kwaliteit van de GBA. Lopende activiteiten zijn logischerwijs onderdeel van het actieplan. Gemeenten besteden veel aandacht aan een betrouwbare GBA. De dienstverlening en uitvoering van taken van een gemeente is immers ook op deze administratie gebaseerd.

Wel dient te worden bedacht dat persoonsgegevens continue aan wijzigingen onderhevig zijn. Denk aan verhuizing, trouwen en het krijgen van een kind. Tevens moet worden bedacht dat niet elke burger iedere wijziging doorgeeft of door wil geven. Voorts is rechtmatig verblijf een voorwaarde voor inschrijving in de GBA, waardoor niet iedereen kan worden ingeschreven. Juist vanwege eerder genoemde wijzigingen in de persoonsgegevens en randvoorwaarden is het niet mogelijk op een willekeurig moment 100% betrouwbaarheid te realiseren.

Ik zal samen met VNG en NVVB nadere afspraken maken over de verdeling van verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de maatregelen en de sturing op het geheel van de maatregelen. In de uitvoering van de maatregelen zal sturing worden gegeven aan en samenhang worden gebracht in de maatregelen die ten doel hebben de betrouwbaarheid van de GBA op het gewenste niveau te brengen. Op basis van het actieplan

¹ Handelingen II 2007/08, nr. 30, p. 2371.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 200 VII, nr. 34.

kunnen alle betrokkenen verder werken aan de kwaliteit van de GBA. Ik sluit niet uit dat er in de periode tot 2011 nog andere maatregelen noodzakelijk en/of wenselijk blijken. Uiteraard kunnen ook deze maatregelen in het actieplan worden opgenomen. Jaarlijks zal ik u met een voortgangsrapportage informeren over de stand van zaken. Onderdelen van het actieplan, waarover ik uw Kamer reeds separaat informeer, zullen niet in de voortgangsrapportage worden opgenomen.

In deze brief ga ik eerst in op de invulling van de begrippen kwaliteit en betrouwbaarheid en schets ik het uitgangspunt van waaruit verder wordt gewerkt aan de gewenste kwaliteitsverbetering. Vervolgens geef ik een beeld van de betrokkenen die een bijdrage leveren aan deze kwaliteits-slag. Ten slotte geef ik een overzicht van de maatregelen die de contouren van het actieplan vormen.

Een betrouwbare GBA

De GBA bevat persoonsgegevens van in beginsel alle in Nederland woonachtige burgers. In de GBA zijn geen gegevens opgenomen van Nederlanders die in het buitenland wonen. Ook zijn geen gegevens opgenomen van personen die in Nederland verblijven zonder geldige verblijfstitel of nog in afwachting zijn van het verkrijgen van een geldige verblijfstitel. De persoonsgegevens zijn nodig voor een effectieve uitvoering van overheids-taken en een adequaat dienstverleningsniveau van de overheid. Het openbaar bestuur kan niet functioneren zonder een goed werkende basisregistratie persoonsgegevens. Dat betekent dat de gegevens van de GBA betrouwbaar moeten zijn, dat wil zeggen van een hoge kwaliteit. Als het gaat om kwaliteit is de GBA als basisregistratie het uitgangspunt: de gegevens in de GBA dienen juist, actueel, volledig en beschikbaar te zijn en de gebruikers¹ van de GBA dienen die gegevens te gebruiken bij de uitvoering van hun taken. Dit uitgangspunt is ten grondslag gelegd aan de invoering van de GBA als basisregistratie. Het betekent enerzijds dat overheidsinstanties van de burger niet meer die gegevens mogen vragen die al bekend zijn. Anderzijds dat deze gebruikers van de GBA er op kunnen vertrouwen dat de gegevens een betrouwbaar beeld geven van de werkelijke situatie.

De GBA bevat een groot aantal gegevens onder andere met betrekking tot naam, geboorte, huwelijk, kinderen, nationaliteit en adres. De mate van zekerheid omtrent de juistheid van gegevens hangt af van de wijze van verkrijging en vaststelling van de gegevens. De betrouwbaarheid van de gegevens wordt in hoge mate bepaald door de regeling omtrent de bronnen waaraan gegevens mogen worden ontleend en de procedures voor opname van gegevens uit die bronnen in de basisregistratie. De gegevens over de burgerlijke staat worden ontleend aan brondocumenten. Andere gegevens worden niet aan de hand van brondocumenten opgenomen, maar zijn afkomstig van andere registraties of worden ontleend aan de aangifte van de burger.

In de praktijk blijkt steeds weer dat de gegevens over het adres een belangrijke rol spelen. Deze gegevens worden ontleend aan de aangifte van een burger. Veel burgers komen hun verplichting na tot het doen van aangifte, in een aantal gevallen gebeurt dit om uiteenlopende redenen ook niet. De betrouwbaarheid van de GBA hangt in de praktijk dan ook veelal af van de combinatie van de gegevens van de ingeschrevene met zijn adres. Dit komt overigens logischerwijs voort uit de wijziging van wetgeving om overheidsprestaties te koppelen aan een juiste inschrijving in de GBA², waarbij voor veel sectoren is vastgelegd dat het adres in de GBA leidend is bij het nemen van besluiten door de overheid. Een gebruiker heeft daardoor de adresgegevens uit de GBA vaak nodig voor

¹ Voor de leesbaarheid is gekozen voor de term «gebruikers». Hiermee wordt bedoeld bestuursorganen in de zin Algemene wet bestuursrecht. In de terminologie van de Wet GBA worden dit afnemers genoemd.

² Stb. 2001, 67.

de uitvoering van zijn taken, bijvoorbeeld om huurtoeslag correct te kunnen toekennen.

De betrokkenen bij de kwaliteit van de GBA

De GBA als basisregistratie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de burger, gemeenten, de minister, gebruikers en het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP). Ik schets kort de rollen en verantwoordelijkheden van deze actoren.

Burger

De GBA wordt gevuld met de gegevens die bekend zijn over de burger. Zonder medewerking van de burger zijn niet alle gegevens beschikbaar. De burger heeft daarom een aantal verplichtingen om te kunnen komen tot een juiste en volledige registratie. Zo is de burger verplicht tot het doorgeven van adreswijzigingen in geval van verhuizing. Daarnaast is de burger verplicht desgevraagd het college van burgemeester en wethouders inlichtingen te geven die nodig zijn voor het bijhouden van de basisregistratie. De werking van de basisregistratie brengt met zich mee dat de burger in het algemeen aan zijn verplichtingen zal willen voldoen. Hij zal immers door het gebruik van de GBA als basisregistratie door overheidsdiensten nadelen ondervinden indien zijn gegevens niet of onjuist in de basisregistratie zijn opgenomen. Hierbij valt te denken aan het mislopen van uitkeringen, problemen bij het verkrijgen van een paspoort of rijbewijs of een oproep voor verkiezingen. Uiteraard geldt dat er naast welwillende burgers ook calculerende burgers zijn. Ook op deze burger dient het stelsel te zijn bedacht om de kwaliteit op het gewenste niveau te houden. Naast verplichtingen heeft een burger ook rechten. Zeker ten aanzien van de rechten van de burger is het uit het oogpunt van een goede bescherming van de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk dat deze rechten duidelijk kenbaar zijn. Essentieel bij de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burger is dat hij te allen tijde moet kunnen weten welke gegevens over hem in de basisregistratie zijn opgenomen en aan wie de gegevens worden verstrekt. Dit stelt hem in staat om eventuele onjuistheden in de GBA te laten corrigeren, hetgeen de kwaliteit weer ten goede komt.

Gemeente

De colleges van burgemeester en wethouders zijn in hun gemeente verantwoordelijk voor een juiste bijhouding van de basisregistratie personen. Onder bijhouding van de basisregistratie personen wordt verstaan de zorg voor het op zorgvuldige wijze opnemen en het actueel houden van gegevens over de burger in de basisregistratie personen. De gemeente (in feite: het college van burgemeester en wethouders) heeft een zelfstandige onderzoeksplicht in de uitvoering van de taken. De gemeente wordt hierin ondersteund in de vorm van terugmeldingen van gebruikers aan gegevens waarover ze gerede twijfel hebben aan de juistheid ervan. Gemeenten doen al veel om de kwaliteit van de GBA op een hoog peil te houden. Het actieplan is er op gericht gemeenten nog die instrumenten in handen te geven die de kwaliteit nog verder kunnen bevorderen. Belangrijk element daarbij is dat ambtenaren zijn voorbereid op hun taak.

Minister

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de goede werking van het stelsel van de basisregistratie als geheel en kan daarvoor regels stellen omtrent de technische en admini-

stratieve inrichting en werking van het stelsel, en over de beveiliging van de basisregistratie. De minister is tevens bevoegd om in verband met de goede technische werking van de basisregistratie onderzoek te verrichten. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor de systematische verstrekking van gegevens.

Gebruiker

De GBA als basisregistratie verplicht gebruikers in beginsel tot het gebruik van GBA-gegevens bij de uitvoering van hun taken. Gebruikers van de basisregistratie kunnen een belangrijke rol spelen in de verbetering van de kwaliteit van de persoonsgegevens in de GBA. Gebruikers hebben, zoals gezegd, een relatie of direct contact met burgers en kunnen daardoor snel signaleren dat de gegevens zoals de gebruiker die heeft verkregen uit de basisregistratie niet meer overeenkomen met wat de burger meldt. Er kan daardoor bij een gebruiker gereede twijfel ontstaan aan de juistheid van een bepaald gegeven. Indien gebruikers uit eigen waarneming gereede twijfel hebben over de juistheid van een gegeven in de basisregistratie hebben zij de plicht dit te melden aan de gemeente. In principe zal dit gebeuren door de burger terug te verwijzen naar de gemeente van inschrijving om daar de wijziging door te geven zodat de juiste persoonsgegevens kunnen worden opgenomen. Indien het terugsturen van een burger niet kan of voor de hand ligt, zal de gebruiker zelf een terugmelding naar de gemeente van inschrijving doen. De gemeente heeft vervolgens de plicht zulke meldingen adequaat te onderzoeken en zo nodig de gegevens te corrigeren. Zo werken ook gebruikers van de basisregistratie personen mee aan de bevordering van de kwaliteit van de gegevens in de basisregistraties. Om dit proces van terugmelden organisatorisch en technisch efficiënt te begeleiden is een terugmeldvoorziening gerealiseerd op centraal niveau. In 2010 moeten alle gebruikers de GBA als basisregistratie hebben ingevoerd.

CBP

Het CBP ziet in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer als onafhankelijke toezichthouder toe op de uitvoering van de wet GBA. Het CBP houdt in de gaten of bijvoorbeeld de rechten van burgers adequaat gewaarborgd zijn, gemeenten zich aan de voorschriften houden en het stelsel als geheel goed beveiligd is. Het CBP kan in dit verband zo nodig handhavend optreden door middel van bestuursdwang. Het spreekt voor zich dat de rol van het CBP een kwaliteitsimpuls is en moet blijven.

Actieplan GBA

Hierboven heb ik kort uiteengezet welke actoren betrokken zijn bij de GBA als basisregistratie en op welke wijze zij vanuit hun verantwoordelijkheid bijdragen aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van de registratie. In het onderstaande geef ik de maatregelen weer die in de komende periode worden ingevuld en uitgevoerd. Ik noem eerst de maatregelen die al zijn gestart en een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de GBA. Vervolgens noem ik maatregelen die ik naast de lopende maatregelen zal uitvoeren. Ten slotte noem ik een aantal maatregelen welke ik zal onderzoeken. Vanzelfsprekend kunnen de resultaten van de nieuwe maatregelen leiden tot aanpassing van de inspanningen voor lopende of maatregelen in onderzoek. Ik zal u daarover in de voortgangsrapportages informeren.

Lopende maatregelen

1. Invoering GBA als basisregistratie

De wetwijziging waarbij de GBA als basisregistratie is gaan functioneren, is op 1 april 2007 in werking getreden. De wet voorziet in een periode tot 1 januari 2010 voor gebruikers om het gebruik van de GBA als basisregistratie in te voeren. De verplichting tot terugmelding is een belangrijk onderdeel hiervan. Hiervoor is een landelijke technische voorziening voor gebruikers van de GBA beschikbaar. Het binnen hun organisatie invoeren van de GBA als basisregistratie vergt de nodige inspanningen van deze gebruikers en vergt ook een bepaald invoeringstraject. Om de invoering optimaal te laten verlopen en de einddatum van 2010 te kunnen halen is een aantal maatregelen in gang gezet. Voorlichting aan gebruikers ter ondersteuning bij hun inspanningen bij de invoering is hierbij speerpunt. Daarnaast zijn er pilots voorzien bij gemeenten en enkele grote gebruikers van de GBA om het hele traject van de invoering van de GBA als basisregistratie, de terugmelding en de verwerking daarvan zo efficiënt mogelijk in te richten. Bij de ondersteuning wordt afgestemd met andere initiatieven van de e-Overheid zoals EGEM en andere basisregistraties.

2. Het programma Modernisering GBA

Ook het programma modernisering van de GBA (mGBA) draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van de gegevens. De modernisering voorziet in een samenhangend stelsel van centrale en decentrale voorzieningen dat zorgt voor een efficiënte manier van verstrekking van gegevens en gemeenten ondersteunt in hun taken in verband met de bijhouding van persoonsgegevens in de basisregistratie. De modernisering van de GBA bevat ook de invoering van een nieuw gegevensmodel. In dit nieuwe gegevensmodel worden de persoonsgegevens op een meer logische wijze gestructureerd opgenomen waardoor de bijhouding wordt vereenvoudigd. Opname van gegevens kan dan consequenter worden uitgevoerd en maakt de kans op interpretatieverschillen kleiner.

3. Circulaire woonfraude

De ministers van Justitie en van Wonen, Wijken en Integratie zijn in een brief van 24 april 2007 ingegaan op de problematiek rond onrechtmatige bewoning¹. In dit kader is een circulaire uitgebracht die de ambtenaar burgerzaken handvatten biedt om woonfraude aan te pakken (bijgevoegd). De mogelijkheden die beschreven worden zijn het oppakken en doorgeven van fraudesignalen aan betrokken instanties bij de opsporing en handhaving van woonfraude. Daarnaast gaat het om het initiëren van samenwerking tussen afdelingen binnen de gemeente en betrokkenen buiten de gemeente in samenhang met gegevensverstrekking op basis van de wet GBA.

Nieuwe maatregelen

4. Inventarisatie knelpunten

In de motie van de leden Heijnen en Bilder van 29 november 2007 is vermeld dat er een actieplan dient te komen om de GBA op het gewenste niveau van betrouwbaarheid te krijgen. Ik acht het in dit kader van belang bij een bepaald aantal gemeenten een inventarisatie uit te voeren naar de betrouwbaarheid van de GBA. Dit behelst een inventarisatie van kwaliteitsverlies en andere knelpunten zoals deze door de colleges van burgemeester en wethouders vanuit hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de GBA worden gezien. Onderdeel is de inventarisatie van knelpunten

¹ Kamerstukken II 2006/07, 30 800 XI, nr. 96.

in de regelgeving in verband met de noodzaak tot bijhouding van de gegevens volgens de werkelijke situatie en onderzoek naar de noodzaak van extra instrumenten voor gemeenten die ingezet kunnen worden tot verhoging van de kwaliteit van de GBA-gegevens. Daarbij zal worden bezien of een cijfermatige onderbouwing van de kwaliteit van de GBA kan worden gegenereerd. Mede op basis van deze inventarisatie aan de start van het actieplan kan aan het einde daarvan de mate waarin geslaagd is in de realisatie van een betrouwbare GBA worden afgemeten. Vanuit deze inventarisatie kan bovendien gericht bepaald worden op welke knelpunten een extra inspanning moet worden geleverd om de gewenste kwaliteit te bereiken.

5. Bestuurlijke boete

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het kader van de handhaving van de verplichtingen van de burgers. Deze rol volgt direct uit de primaire verantwoordelijkheid van een gemeente voor de bijhouding en de kwaliteit van de gegevens in de basisregistratie personen. In voorkomende gevallen zullen gemeenten de verplichting uit de wet kunnen afdwingen dat een burger informatie moet verstrekken over wijzigingen in zijn persoonsgegevens. Om gemeenten hiervoor een praktisch instrument te geven, bereid ik een wetsvoorstel voor als onderdeel van de modernisering GBA om in het geval de burger weigert of nalaat informatie te verstrekken, de gemeenten de bevoegdheid te verlenen om een bestuurlijke boete op te leggen. Het zal duidelijk zijn dat het boetebedrag substantieel zal moeten zijn om ook het beoogde effect te sorteren.

6. Kwaliteitsnormen en audit

De gegevens in de GBA zijn vooral ontleend aan schriftelijke brondocumenten en geven vooral rechtsfeiten weer. Het gegeven adres wordt in de eerste plaats ontleend aan de aangifte van de burger. De betrouwbaarheid van de GBA staat en valt in de eerste plaats met op de juiste wijze ontleenen van gegevens aan de brondocumenten en aan de aangifte van de burger. Daarnaast moeten de gegevens in de GBA de situatie weergeven zoals die in werkelijkheid is. Om dit toetsbaar te maken moeten er kwaliteitsnormen worden bepaald. Ik zal hiervoor onderzoek (laten) verrichten. De audit is bedoeld om te bezien of aan die kwaliteitsnormen wordt voldaan. Op basis van de te bepalen kwaliteitsnormen zal ik een beleidskader ontwikkelen voor een toekomstige audit. De huidige GBA-audit is met name gericht op de kwaliteit van de administratieve processen voor de GBA. De nieuwe audit zal de bestaande audit vervangen en zal meer gericht moeten zijn op een controle op de inhoudelijke juistheid van de gegevens. Daarnaast is het de bedoeling de audit meer in te bedden in het algemene kwaliteitsbeleid van de gemeenten waardoor de audit meer continue de aandacht krijgt¹. Ook zal ik onderzoek laten doen naar eisen die aan auditors en auditinstellingen moeten worden gesteld. Dit om te waarborgen dat de audit beter controleerbaar wordt uitgevoerd.

Maatregelen in onderzoek

7. Minister als beheerder

De minister is verantwoordelijk voor de goede werking van het stelsel van de basisregistratie als geheel en kan daarvoor regels stellen omtrent de technische en administratieve inrichting en werking van het stelsel, en over de beveiliging van de basisregistratie. De moderne inrichting van het stelsel met een centrale voorziening biedt de minister mogelijkheden tot het actief aanpakken van fraude en misbruik door het kunnen uitvoeren van controles op een centraal niveau. Op basis van een dergelijke centrale

¹ Kamerstukken II 2005/06, 27 859, nr. 7.

controle kunnen signalen worden gegeven aan de gemeente aan de hand waarvan de gemeente in het individuele geval onderzoek kan doen. Daarbij maakt een nieuwe inrichting het mogelijk dat managementinformatie kan worden verzameld over de kwaliteit van de gegevens in de GBA. Hierbij kan worden gedacht aan het aantal terugmeldingen van gebruikers, de termijn van afhandeling en het aantal onderzoeken dat leidt tot wijziging van de gegevens. Het analyseren en actie ondernemen naar aanleiding van de managementinformatie behoort hier ook toe. Ik bereid een beleidsnotitie voor op welke wijze ik mijn rol als beheerder van het stelsel vorm kan geven en welke aanpassingen ik daarvoor moet doorvoeren in de inrichting van het stelsel en het beheer ervan. Daarnaast is onderdeel van deze beleidsnotitie – waar het gaat om de aanpak van dubbele inschrijvingen – de relatie tussen de administraties binnen het Koninkrijk, te weten de GBA en PIVA op de Nederlandse Antillen en Aruba. Ik zal de wet- en regelgeving aanpassen om deze rol te kunnen uitoefenen.

8. Opleiding ambtenaar burgerzaken

Naast de technische inrichting, de kwaliteit van de gegevens is evenzeer van belang dat de ambtenaar burgerzaken voldoende kwalificaties bezit. Er zijn al veel opleidingen specifiek gericht op ambtenaren burgerzaken. Ik zal onderzoeken wat er naast de bestaande opleidingen nog nodig is, bijvoorbeeld het verplicht stellen van bepaalde (delen van) opleidingen en/of het certificeren van ambtenaren. Ik zal hierover in overleg gaan met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken.

9. Inventarisatie rechten burger/communicatie richting burger

Ik ben van plan te inventariseren en later te evalueren op welke wijze de burger de waarborging van privacy en rechten ervaart als het gaat om de GBA. Vragen daarbij kunnen zijn hoe bewust de burger zich is van de GBA en de werking daarvan en welke rechten en plichten hij in dat kader heeft, bijvoorbeeld het slechts eenmalig, doch verplicht en tijdig, doorgeven van adreswijzigingen. Naar aanleiding van de resultaten van de inventarisatie zal ik bezien op welke wijze richting de burger gecommuniceerd moet worden over zijn rechten en plichten als het om de GBA gaat. De kwaliteit van de gegevens in de GBA is immers deels en waar het adreswijzigingen betreft in het bijzonder, afhankelijk van de medewerking van de burger.

De verbetering van de kwaliteit van de GBA zie ik als een gezamenlijke inspanning van mijzelf, gemeenten en gebruikers van de GBA. Net als uw Kamer ben ik mij er van bewust dat een betrouwbare GBA van essentieel belang is voor de omgang tussen de overheid en burgers.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

C Instructie voor gemeenten onderzoek Kwaliteit GBA

Inleiding

In deze instructie voor de gemeenten die hebben aangegeven mee te doen aan het onderzoek naar de kwaliteit van de GBA, worden in chronologische volgorde een aantal zaken behandeld ter instructie van de gemeenten. Daarnaast is een concreet script beschikbaar voor de buitendienstmedewerker van de gemeente die de daadwerkelijke huisbezoeken aflegt. Tevens is een aanmeldingsformulier beschikbaar.

Voor vragen en opmerkingen kunt u terecht op het emailadres: kwaliteit-GBA@vka.nl

Voor antwoorden op te verwachten vragen kunt u kijken op: www.vka.nl/kwaliteit-GBA

Deze instructie is tot stand gekomen met medewerking van de NVVB en de VNG.

Aanmelding

Inleiding

Aangezien u hebt aangegeven te willen meewerken aan het onderzoek Kwaliteit GBA, naar aanleiding van de brief daartoe van het ministerie van BZK, ontvangt u hierbij een viertal documenten:

- De onderhavige instructie voor gemeenten;
- Een script voor de buitendienstmedewerker die de huisbezoeken aflegt;
- Een bevestigingsformulier;
- Het responsformulier.

Bevestiging deelname

U wordt verzocht het bevestigingsformulier per mail (of fax) retour te sturen aan kwaliteit-GBA@vka.nl, met daarop ingevuld:

- Naam, postadres, e-mailadres, telefoonnummer en functie van degene die aanspreekpunt/verantwoordelijk binnen uw gemeenten is gedurende de looptijd van het onderzoek;
- Uw antwoord op de gestelde vragen omtrent de beschikbaarheid van buitendienstmedewerkers binnen uw gemeente;
- Rekeningnummer en gegevens van de rekeninghouder waarop de vergoeding voor deelname aan het onderzoek door het agentschap BPR kan worden overgemaakt;
- Datum van invullen

Na ontvangst van het formulier zal de vergoeding zo spoedig mogelijk aan u worden overgemaakt door het agentschap BPR van het ministerie van BZK.

Vorbereiding op uitvoer huiscontroles

Selectie adressen en koppeling aan ingeschreven bewoners

Nadat uw gemeente is aangemeld, moeten 500 willekeurige adressen worden gekozen die gecontroleerd worden. De manier waarop deze selectie in de GBA gemaakt kan worden, is niet

generiek te beschrijven voor elke gemeente; dit hangt onder meer af van de GBA-software waarmee uw gemeente werkt. Neem hiertoe zo nodig contact op met uw GBA-leverancier.

Vervolgens dient per adres een uitdraai gemaakt te worden van de op dat adres in de GBA opgenomen bewoners (met minimaal achternaam, voorletters en geboortedatum).

Planning

Maak van de 500 adressen een lijst. De adressen dienen te worden genummerd. De ambtenaar/ambtenaren die de huiscontroles uit gaan voeren, maken een logische volgorde en eventueel een verdeling (indien meerdere ambtenaren huiscontroles uitvoeren) op basis waarvan een route wordt uitgestippeld om de adressen te bezoeken. Op basis van deze volgorde en route kan vervolgens een planning worden gemaakt per dag en per ambtenaar, waarin de volgende informatie staat:

- Welke adressen moeten (nog) bezocht worden
- Status van adres (1e bezoek, 2e en laatste bezoek)
- Wie bezoekt adres x
- Wanneer wordt adres x bezocht

Door de planning aan het einde van iedere onderzoeksdag bij te werken (adressen afvinken die tot een resultaat hebben geleid, adressen die nog niet tot een resultaat hebben geleid en nogmaals bezocht moeten worden opnieuw inplannen) is constant duidelijk welke vorderingen gemaakt zijn en wat nog moet gebeuren.

Benodigheden huiscontroles

Voor het uitvoeren van de huiscontroles heeft de ambtenaar/ambtenaren de volgende zaken nodig:

- Een legitimatiebewijs met foto voor elke buitendienstmedewerker;
- Een aantal kopieën van de uitnodigingsbrief van BZK aan gemeenten;
- Het script (één per adres) met in te vullen vragen voor het afnemen van het interview en het noteren van de bevindingen;
- Een aantal blanco formulieren 'aangifte adreswijziging', eventueel met retourenveloppen;
- Uitdraai van de GBA-gegevens van de adressen die bezocht worden (zie 2.1);
- De planning (zie 2.2).

Legitimatiebewijs

Om burgers duidelijk te maken dat het onderzoek wordt uitgevoerd door een gemeenteambtenaar die hiertoe bevoegd is, is het van belang dat de ambtenaar die dit doet zich als zodanig kan identificeren met een door de gemeente uitgegeven legitimatiebewijs met daarop een foto van de ambtenaar. Dit legitimatiebewijs dient door gemeenten te worden uitgegeven en moet ten minste de volgende gegevens bevatten:

- Foto van ambtenaar
- Naam ambtenaar
- Functie ambtenaar
- Logo gemeente
- Afgiftedatum
- Doel van afgifte legitimatiebewijs: onderzoek kwaliteit GBA.

Uitnodigingsbrief

De ambtenaar/ambtenaren die de huiscontroles uitvoeren, krijgen de uitnodigingsbrief van BZK mee die aan gemeenten is verstuurd. Deze kan getoond worden aan burgers die vragen hebben over het onderzoek en die om meer achtergronddocumentatie vragen. Ook kan een kopie van de brief worden achtergelaten bij de burger.

Script

Om ambtenaren een kader te bieden voor de af te nemen interviews én voor het invullen van de resultaten op elk adres, is een script ontwikkeld. Ambtenaren kunnen dit gebruiken om te zorgen dat alle benodigde informatie op de juiste wijze wordt verkregen in het interview. Het script dient per bezocht adres te worden ingevuld en is de registratie van de bevindingen van de huiscontroles. Het nummer dat aan het adres is toegekend bij het maken van de planning dient op het script te worden vermeld.

Uitdraai van de GBA-gegevens van de adressen die bezocht worden

De adressen die geselecteerd zijn voor het onderzoek worden gecontroleerd op correctheid en volledigheid van de volgende gegevens:

- Voornamen bewoner(s)
- Achterna(a)m(en) bewoner(s)
- Eventueel geboortedata bewoner(s)

Om dit te kunnen doen dienen deze gegevens van de geselecteerde adressen te worden uitgedraaid en meegenomen door de ambtena(a)r(en) die het onderzoek uitvoert. Per adres wordt een uitdraai gemaakt die deze gegevens bevat, die wordt voorzien van het nummer dat aan een adres is toegekend bij het maken van de planning. Gezien de vertrouwelijkheid van deze gegevens dient zeer zorgvuldig met de uitdraaien te worden omgegaan.

Planning

Van de 500 te controleren adressen is een planning gemaakt, zoals omschreven onder 2.2.

De Huiscontrole

Uitvoer controle

Per te bezoeken adres heeft de ambtenaar de volgende set gegevens:

- Adres met nummer
- Uitdraai GBA-gegevens met (identiek) nummer
- Script met (identiek) nummer

De huiscontrole kan het beste te worden uitgevoerd op een moment dat de kans groot is om de bewoners thuis aan te treffen. Door bijvoorbeeld tussen 17.00 en 20.00 uur controles uit te voeren is de kans dat adressen met slechts één bezoek een resultaat opleveren groter dan wanneer bezoeken midden op de dag plaatsvinden. De timing van de bezoeken kan zo van grote invloed zijn op de resultaten van het onderzoek.

Indien bij het eerste bezoek niemand thuis wordt aangetroffen, wordt het betreffende adres op een andere dag opnieuw bezocht. Dat is dan ook meteen het laatste bezoek.

Voor de verdere uitvoering van de huiscontrole wordt korthedshalve verwezen naar het script.

Verwerking resultaten huiscontrole

Nadat een huiscontrole tot een resultaat heeft geleid, dient dit op het script te worden aangemerkt en *indien géén nader onderzoek nodig is* te worden overgenomen op het responsformulier. Het adres moet vervolgens worden afgevinkt op de planning. De complete en ingevulde gegevensset (zie 3.1) van een bezocht adres dient te worden bewaard tot het eind van het onderzoek.

Nader onderzoek

Wanneer het resultaat van een huiscontrole betekent dat nader onderzoek moet worden uitgevoerd (zie het script), dient dit als voorlopig resultaat te worden aangemerkt op het script. Het nader onderzoek dient te worden opgestart volgens de binnen uw gemeente gebruikelijke procedure.

Indien het nader onderzoek vóór 1 april 2009 is afgerond en tot een resultaat heeft geleid, dient dit te worden aangepast op het script en te worden verwerkt op het responsformulier (zie 4.1). Indien het nader onderzoek op 31 maart 2009 nog geen resultaat heeft opgeleverd, dan wordt het voorlopig resultaat zoals dat op het script staat (op basis van de op dat moment bekende gegevens) definitief en overgenomen op het responsformulier.

Afronding onderzoek

Eindrapportage onderzoek

Op basis van de bevindingen van de huisbezoeken wordt het eindresultaat van het onderzoek verwerkt en weergegeven op het responsformulier. Op dit formulier komen alle resultaten van de huiscontroles bij elkaar. Door dit responsformulier aan het eind van iedere onderzoeksdag bij te werken, is constant inzichtelijk wat de voortgang en de (tussen)resultaten van het onderzoek zijn.

Zodra alle resultaten van het onderzoek bekend zijn, en anders uiterlijk op 31 maart 2009, maakt uw gemeente het responsformulier definitief. De verantwoordelijke binnen de gemeente verifieert de resultaten op het responsformulier aan de hand van de complete en ingevulde gegevenssets (zie 3.1) en bevestigt de correctheid daarvan door zijn naam en handtekening te zetten op het responsformulier en dit te voorzien van de datum waarop dit ondertekend is. Vervolgens wordt het responsformulier gemaild aan Kwaliteit-GBA@vka.nl

Het onderzoeksbureau stuurt u een bevestiging van de ontvangst van uw resultaten en verwerkt deze in de eindrapportage van het totale onderzoek. Als deelnemende gemeente ontvangt u vanuit het ministerie van BZK een exemplaar van dit eindrapport. Dit zal worden toegestuurd aan de persoon die op het bevestigingsformulier (zie 1.1) is aangemerkt als verantwoordelijke voor het onderzoek.

D Script voor buitendienstmedewerker onderzoek kwaliteit GBA

Dit script heeft een tweeledig doel:

- Het leidt u met een aantal vragen en aanwijzingen door de huiscontrole;
- Op het script verwerkt u de resultaten van het huisbezoek.

Deze instructie is tot stand gekomen met medewerking van de NVVB en de VNG.

In de kop van dit script vult u achter 'nummer' het nummer in van het adres zoals dat door de gemeente in de planning is opgenomen. Achter resultaat noteert u het nummer van het vakje dat u hebt aangekruist als resultaat van de huiscontrole.

Bij gearceerde antwoorden kan / dient binnen de gemeente nader onderzoek naar het betreffende adres en de aldaar (niet) ingeschreven burgers plaats te vinden, afhankelijk van hetgeen uit deze vragenlijst naar voren komt. Onder deel E van dit script kunt u opmerkingen kwijt die van belang zijn in het kader van nader onderzoek (bijvoorbeeld genoemde namen van bewoners die niet in de GBA staan, etc.).

Noteert u svp ten eerste:

Datum en tijdstip eerste bezoek:

.. / .. / 2009, .. uur

Datum en tijdstip tweede bezoek (indien geen gehoor of geen bewoner aanwezig bij eerste bezoek):

.. / .. / 2009, .. uur

Neem vervolgens de onderstaande stappen door en kruis svp een van de volgende antwoordmogelijkheden aan die zijn uitgeschreven in dit script:

U komt aan op het geselecteerde adres. Het kan voorkomen dat er niet wordt open gedaan of dat het geselecteerde adres niet de bestemming bewoning heeft:

- Het pand lijkt bewoond te worden maar er wordt niet open gedaan. Kom op een ander moment terug.

1) Indien bij de tweede keer ook niet wordt opengedaan, kruis 1) aan en ga naar het volgende adres.

2) Het pand lijkt niet de bestemming bewoning te hebben, bijvoorbeeld omdat het een winkel betreft. Kruis 2) aan en ga naar het volgende adres.

3) Het pand lijkt leeg te staan. Kruis 3) aan en ga naar het volgende adres.

Indien wel wordt opengedaan:

"Goedemiddag, mijn naam is [naam buitendienstmedewerker] van de gemeente [naam gemeente]." Hierbij laat u goed zichtbaar uw legitimatie zien.

"Woont u op dit adres?"

Bij het antwoord "Nee": " Is er een bewoner thuis en kunt u hem of haar er alstublieft even bijhalen?"

Indien er geen bewoner thuis is, geef aan dat u later nog een keer langskomt en maak hiervoor een afspraak voor een geschikt moment.

Bij het antwoord "Ja": "Wij zijn op het moment bezig met een controle van de gegevens zoals die in de gemeentelijke basisadministratie staan. Zou u mij daarom svp kunnen vertellen welke personen op dit adres wonen?"

Indien de bewoner deze informatie niet wenst te geven, of eerst nadere informatie wil en/of medewerking weigert:

Licht kort de achtergrond van het onderzoek toe en laat de brief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zien die aan de gemeente is verstuurd. Overhandig een kopie van de brief als de bewoner dat wenst.

4) Indien de persoon medewerking weigert, geeft u aan dat in dat geval binnen de gemeente nader onderzoek zal worden gedaan. U oefent geen druk uit aangezien medewerking van de burger op vrijwillige basis plaatsvindt. Daarna neemt u afscheid, kruist 4) aan en gaat naar een volgend adres.

Indien de bewoner antwoordt:

Het antwoord van de bewoner, bestaande uit één of een aantal namen, vergelijkt u met de uitdraai uit de GBA van het betreffende adres. U laat deze uitdraai **niet** aan de bewoner zien! Ook noemt u **in geen geval** namen die op de uitdraai van de GBA staan, omwille van privacy. Vraag zo nodig naar de voorna(a)m(en) en/of geboortedatum van bewoners om te kunnen controleren of deze overeenkomen met de personen op de uitdraai uit de GBA.

Voorbeeld: uitdraai uit de GBA:

Geregistreerde bewoners op adres:
- A. de Bruin
- B. de Bruin
- C. de Zwart

Op de volgende pagina's staat een aantal mogelijke antwoorden uitgewerkt, onder A tot en met D. Kruis dat antwoord aan dat op de situatie van toepassing is.

Onder E is ruimte voor opmerkingen, bijvoorbeeld aandachtspunten voor vervolgonderzoek.

A Alle personen die genoemd zijn, staan ook op de GBA-uitdraai. Het antwoord van de bewoner komt geheel overeen met de registratie in de GBA

5)

Antwoord van de bewoner:

- A. de Bruin
- B. de Bruin
- C. de Zwart

=> **"Dan weten we genoeg, bedankt voor uw medewerking."** Einde bezoek, kruis 5) aan en ga naar het volgende adres.

B Er worden minder personen genoemd dan op de GBA-uitdraai staan.

Antwoord van de bewoner:

- A. de Bruin
- C. de Zwart

=> "U weet zeker dat er niet meer personen op dit adres wonen?"

6) Bij het antwoord "Ja": "Dan weten we genoeg, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 6) aan en ga naar het volgende adres.

Bij het antwoord "Nee":

"Wie staat/staan dan nog meer ingeschreven op dit adres?"

7) Indien alsnog alle personen genoemd worden die op de GBA uitdraai staan. "Dan weten we genoeg, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 7) aan en ga naar het volgende adres.

8) Indien niet alsnog de personen worden genoemd die op de GBA uitdraai staan. "Dan laten we het hierbij, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 8) aan en ga naar het volgende adres.

9) Bij het antwoord "Weet niet / onbekend": "Dan laten we het hierbij, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 9) aan en ga naar het volgende adres.

C Niemand van de genoemde personen komt voor op de GBA-uitdraai.

Antwoord van de bewoner:
- X. de Groen
- Y. Roodmans

=> "U weet zeker dat deze personen op dit adres wonen?"

Bij het antwoord "Ja":

"Om de een of andere reden komen de namen die u noemt niet voor in de gemeentelijke administratie voor dit adres. Weet u wellicht wat daarvoor de redenen kan zijn?"

- 10) "We zijn vergeten onze verhuizing door te geven".
- 11) "We wisten niet dat we dat aan de gemeente moesten melden".
- 12) "We hebben onze verhuizing pas recent doorgegeven".
- 13) We hebben onze adreswijziging bewust niet aan de gemeente doorgegeven".
- 14) Andere reden, namelijk: .....

U biedt aan de bewoner een aangifteformulier aan zodat hij/zij de verhuizing alsnog kan doorgeven. U vraagt hem/haar het formulier in te vullen en bij de gemeente in te leveren. Ook kunt u het formulier samen met de bewoner invullen. Neem afscheid, kruis het juiste cijfer aan en ga naar het volgende adres.

Bij het antwoord "Nee":

"Wie wonen dan wel op dit adres?"

15) Indien alsnog de personen genoemd worden die op de GBA uitdraai staan. "Dan weten we genoeg, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 15) aan en ga naar het volgende adres.

Indien niet alsnog de personen worden genoemd die op de GBA uitdraai staan, ga naar bovenstaande vraag **#**

16) Bij het antwoord "Weet niet / onbekend / niet bereid tot verdere medewerking": "Dan laten we het hierbij, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 16) aan en ga naar het volgende adres.

D Er worden meer personen genoemd dan op de GBA-uitdraai staan.

Antwoord van de bewoner: - A. de Bruin - B. de Bruin - C. de Zwart - D. de Zwart - E. de Zwart
---

=> "U weet zeker dat deze personen op dit adres wonen?"

Bij het antwoord "Ja":

"Om de een of andere reden komen niet alle namen die u noemt voor in de gemeentelijke administratie voor dit adres. Weet u wellicht wat daarvoor de redenen kan zijn?"

- 17) "We zijn vergeten onze verhuizing door te geven".
- 18) "We wisten niet dat we dat aan de gemeente moesten melden".
- 19) "We hebben onze verhuizing pas recent doorgegeven".
- 20) "We hebben onze adreswijziging bewust niet aan de gemeente doorgegeven".
- 21) Andere reden, namelijk: .....

U biedt aan de bewoner een aangifteformulier aan zodat hij/zij de verhuizing alsnog kan doorgeven. U vraagt hem/haar het formulier in te vullen en bij de gemeente in te leveren. Ook kunt u het formulier samen met de bewoner invullen. Neem afscheid, kruis het juiste cijfer aan en ga naar het volgende adres.

Bij het antwoord "Nee":

"Wie wonen dan wel op dit adres?"

22) Indien alsnog de personen genoemd worden die op de GBA uitdraai staan. "**Dan weten we genoeg, bedankt voor uw medewerking.**" Neem afscheid, kruis 22) aan en ga naar het volgende adres.

Indien niet alsnog de personen worden genoemd die op de GBA uitdraai staan, ga naar bovenstaande vraag **#**

23)

Bij het antwoord "*Weet niet / onbekend / niet bereid tot verdere medewerking*": "Dan laten we het hierbij, bedankt voor uw medewerking." Neem afscheid, kruis 23) aan en ga naar het volgende adres.

--- EINDE SCRIPT ---

E Opmerkingen of constatering die van belang kunnen zijn voor het nader onderzoek:

(bijvoorbeeld 1: aangifteformulier achtergelaten)

(bijvoorbeeld 2: namen van bewoners die wel op een adres wonen, maar er niet ingeschreven staan)

E Responseformulier Onderzoek Kwaliteit GBA

Op dit formulier houdt de gemeente bij welke resultaten de huiscontroles hebben opgeleverd. De resultaten zoals ze hierna genummerd zijn, komen overeen met de nummers uit het gebruikte script. Het responseformulier dient ook, bij de afronding van het onderzoek, als rapportage aan het door BZK ingeschakelde onderzoeksbureau (Verdonck, Klooster & Associates, VKA. Kwaliteit-GBA@vka.nl)

Naam gemeente:

(Laatste) datum van invullen/bijwerken:

Resultaat	Aantal x vastge- steld
1. Het pand lijkt bewoond, maar er wordt twee keer niet open gedaan	
2. Het pand lijkt niet de bestemming bewoning te hebben → nader onderzoek nodig	
3. Het pand lijkt leeg te staan → nader onderzoek nodig	
4. De bewoner weigert iedere medewerking → nader onderzoek nodig	
5. Alle personen die genoemd worden, staan ook in de GBA ingeschreven.	
6. Er zijn minder bewoners dan in de GBA geregistreerd staan → nader onderzoek nodig	
7. Alle personen die (in tweede instantie) genoemd worden, staan ook in de GBA ingeschreven.	
8. Er zijn minder bewoners dan in de GBA geregistreerd staan → nader onderzoek nodig	
9. De bewoner geeft aan niet (precies) te weten wie er wonen of weigert verdere medewerking → nader onderzoek nodig	
10. "Vergeten verhuizing door te geven" Vergetende burger → nader onderzoek nodig	
11. "Wisten niet dat we verhuizing moesten doorgeven" Onwetende burger → nader onderzoek nodig	
12. "We hebben onze verhuizing pas recent doorgegeven". Welwillende burger → nader onderzoek nodig	
13. "Adreswijziging bewust niet doorgegeven". Calculerende burger → nader onderzoek nodig	
14. Andere reden waarom genoemde bewoners niet in de GBA staan → nader onderzoek nodig	
15. Alle personen die (in tweede instantie) genoemd worden, staan ook in de GBA ingeschreven.	
16. De bewoner geeft aan niet (precies) te weten wie er wonen of weigert verdere medewerking → nader onderzoek nodig	
17. "Vergeten verhuizing door te geven" Vergetende burger → nader onderzoek nodig	
18. "Wisten niet dat we verhuizing moesten doorgeven" Onwetende burger → nader onderzoek nodig	
19. "We hebben onze verhuizing pas recent doorgegeven". Welwillende burger → nader onderzoek nodig	
20. "Adreswijziging bewust niet doorgegeven". Calculerende burger → nader onderzoek nodig	
21. Andere reden waarom genoemde bewoners niet in de GBA staan → nader onderzoek nodig	
22. Alle personen die (in tweede instantie) genoemd worden, staan ook in de GBA ingeschreven.	
23. De bewoner geeft aan niet (precies) te weten wie er wonen of weigert verdere medewerking → nader onderzoek nodig	38

F Bevestigingsformulier deelname Kwaliteitsonderzoek GBA

Wilt U svp het onderstaande formulier invullen en retour sturen aan Kwaliteit-GBA@vka.nl
Een andere optie is het uitprinten van het ingevulde formulier en het per fax sturen naar 079-3681001. Bedankt!

Met behulp van de door u verstrekte gegevens kunnen wij u beter ondersteunen bij de uitvoering van het kwaliteitsonderzoek GBA én kan de vergoeding door BZK aan uw gemeente worden overgemaakt.

Naam deelnemende gemeente	
Naam van contactpersoon bij uw gemeente voor het onderzoek kwaliteit GBA	
Functie van de contactpersoon	
E-mailadres	
Telefoonnummer	
Postadres	
Heeft uw gemeente buitendienstmedewerkers in dienst die de huiscontroles in dit onderzoek gaan uitvoeren? Zo ja, hoeveel?	
Zo nee, door wie worden de huiscontroles dan uitgevoerd? Hoeveel mensen hebt u hiervoor beschikbaar?	
Rekeningnummer t.b.v. betaling vergoeding	
Gegevens rekeninghouder	

Datum:

G Gedetailleerde onderzoeksstappen

Om te zorgen voor een vlotte en correcte uitvoering van de nulmeting met betrekking tot de betrouwbaarheid van de GBA heeft VKA de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteit	Planning 2009
Inrichten contactpunt	Week 2
Evaluatie procedure adresonderzoek	Week 2
Leveren feed-back op concept-brief	Week 2
Ontwikkelen werkwijze voor registratie en verzamelen van onderzoeksgegevens	Week 2-3
Ontwikkelen onderzoeksmateriaal	Week 2-3
Registreren deelnemende gemeenten	Week 2-10
Contacteren en instrueren van deelnemende gemeenten	Week 2-10
Bewaken voortgang aanmeldingsproces	Week 2-10
Bewaken voortgang onderzoek en ondersteunen van gemeenten	Week 4-14
Centraal verzamelen van de onderzoeksgegevens	Week 14
Analyseren van onderzoeksgegevens	Week 15
Rapportage	Week 16

Inrichten contactpunt

Beschikbaar stellen van een contactpunt voor gemeenten. Maken van afspraken over bereikbaarheid en beschikbaarheid. Inrichten van e-mail faciliteiten en telefoonfaciliteiten.

Evaluatie procedure adresonderzoek

In eerste instantie in overleg met NVVB, VNG en BZK evalueren van de voorgestelde procedure voor adresonderzoek. Op basis hiervan dient de procedure te worden aangescherpt. Kernpunten in de voorevaluatie zijn:

- de aanscherping van de concrete primaire vraagstelling (wordt bijvoorbeeld aan de respondent gevraagd naar zijn/haar persoonsgegevens en vindt vervolgens controle plaats t.a.v. de GBA gegevens of wordt de respondent gevraagd of de geregistreerde perso(o)n(en) gevestigd zijn op het betreffende adres?);
- de precieze werkwijze en criteria om vast te stellen of een persoon wel/niet op het adres woonachtig is;
- de werkwijze indien niet met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld of het gegeven juist is of niet;
- de aanscherping van de determinatie van de redenen van geconstateerde afwijkingen middels gerichte en samengestelde vraagstelling.

Leveren feed-back op concept-brief

In overleg met BZK, NVVB en VNG evalueren van de conceptbrief en zonodig voorstellen en doorvoeren van aanscherpingen en aanpassingen. Naast de afweging tussen een beknopte brief met bijlage(n) en een uitgebreide brief dienen de resultaten van de evaluatie van de onderzoeksprocedure in acht te worden genomen.

Ontwikkelen werkwijze voor registratie en verzamelen van onderzoeksgegevens

Ontwikkelen van een werkwijze voor het registreren van de onderzoeksgegevens en het up-to-date houden van de resultaten in geval er nader onderzoek plaats vindt. Tevens opzetten van een methodiek voor het centraal verzamelen van onderzoeksgegevens. Hierbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de gebruiksvriendelijkheid voor deelnemende gemeenten.

Ontwikkelen onderzoeksmateriaal

Op basis van de geëvalueerde procedure voor adresonderzoek (zie evaluatie) en de ontwikkelde werkwijzen voor registratie en verzameling van onderzoeksgegevens worden werkinstructies opgesteld voor de betrokken medewerkers van deelnemende gemeenten. Deze compacte werkinstructies worden opgesteld in de vorm van een workflow schema met beknopte begeleidende tekst

Registreren deelnemende gemeenten

Vastleggen van contactgegevens van gemeenten die positief hebben gereageerd op deelname

Contacteren en instrueren van deelnemende gemeenten

Contacteren van deelnemende gemeenten en instrueren over de uitvoering van het onderzoek op basis van de opgestelde werkinstructies. Instructie zal plaatsvinden door de deelnemende gemeenten een schriftelijke briefing toe te sturen, waarbij de mogelijkheid wordt geboden tot het telefonisch en/of via e-mail stellen van vragen. Daarnaast kan een website worden ingericht met informatie over het onderzoek.

Bewaken voortgang aanmeldingsproces

Nabellen van niet actief reagerende gemeenten en eventuele escalatie naar contactpersoon BZK

Bewaken voortgang onderzoek en ondersteunen van gemeenten

Monitoren voortgang van adresonderzoeken en vervolgonderzoeken per gemeente. In geval van vertraging of problemen wordt in eerste instantie met de betreffende gemeente naar een oplossing gezocht. Indien dit niet tot positief resultaat leidt volgt signalering aan BZK.

Centraal verzamelen van de onderzoeksgegevens

Ontvangen van onderzoeksgegevens, inclusief de resultaten van nader onderzoek, van de deelnemende gemeenten en vastleggen in een centraal gegevensbestand.

Analyseren van onderzoeksgegevens

Inventariseren van onderzoeksgegevens per gemeente en samenstellen van gecategoriseerde gegevens per klasse van inwoneraantal. Voor de resultaten van nader onderzoek geldt een deadline van 2 april.⁹

Rapportage

---

⁹ De maximale doorlooptijd van nader onderzoek bedraagt 3 maanden, dit betekent dat resultaten van nader onderzoek die na 3 april opgeleverd worden niet zullen worden meegenomen in de nulmeting.

Rapportage van de onderzoeksresultaten aan BZK in de vorm van een beknopt geanonimiseerd tabellenrapport.

H Deelnemende gemeenten (alfabetisch)

- Amersfoort
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Delft
- Ede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Heerlen
- 's-Hertogenbosch
- Heusden
- Hilversum
- Huizen
- Emmen
- Kampen
- Lansingerland
- Lelystad
- Maastricht
- Nieuwegein
- Nijmegen
- Roermond
- Spijkenisse
- Terneuzen
- Twenterand
- Westland
- Zwolle